

En Ny tilgang

En anerkendende tilgang er sat i højsæde og udtalelser, som "jeg ser et menneske som har vanskeligheder" frem for "et vanskeligt menneske" høres på gangene på Knud Lavard Centret i Ringsted. Centret har været igennem et spændende tværfagligt projekt, som skal medvirke til at styrke samarbejdet mellem medarbejdere, ledelse og pårørende.

Af Jette Lorenzen cand.scient.pol. og formidlingskonsulent ved VISS.dk

Vi mødes med Hanne Elmhoff, som er projektleder for projektet, en lidt blæsende dag på centret, som udgør de hjemlige rammer for 98 ældre borgere, hvoraf mange er demente. Det summer af liv, køkkenet er åbnet op ud mod et stort lyst og rummeligt fælleslokale, så duftene fra gryderne kan sanses i hele huset. Der hygges og snakkes, og det gode samvær fornemmes rundt

i krogene, som, selvom lokalerne er forholdsvis nye, også rummer redskaber og inventar fra en tid, som de ældre mindes med glæde.

Mennesket i centrum

Det var ledelsens ønske at opkvalificere medarbejderne med viden om demens og socialpædagogik med det mål, at personalet dermed skulle blive bedre til at tænke på og indgå

i en relation med borgeren og dennes pårørende for dermed at højne kvaliteten.

I løbet af projektet er "sproget ændret, det er blevet mere anerkendende. Fra at se på den ældre som vanskelig hører man nu ofte personalet omtale den ældre som et menneske i vanskeligheder. Det betyder noget for, hvordan man arbejder med en

Modelfoto
Søkilde plejehjem i Ry

beboer” fortæller Hanne Elmhoff. Dørene i centret er blevet malet af en kunstmaler, således at de ikke ”lokker” den ældre demente til at gå ud. Maleren havde registreret personalets tilgang og bemærkede: ”Jeg kommer mange steder, og det er en fornøjelse at komme her og høre, hvordan I taler til og med de ældre”. Andre mere håndgribelige effekter af projektet er færre magtindberetninger og ophør af klager fra pårørende, så projektet har virket, konstaterer den energiske projektleder.

Personalet består primært af sosu-assistenter/ hjælpere og sygeplejersker, men også to socialpædagoger har fundet vej ind på centret. At der er to socialpædagoger, er et udtryk for ønsket om at arbejde mere tværfagligt. Da projektet begyndte, vidste medarbejderne ikke, hvad socialpædagogik var. Hvis du spørger dem i dag, vil de være tydeligere i deres forklaring af begrebet. For medarbejderne handler socialpæ-

Forløbet

Målsætningen med projektet på Knud Lavard Centret er at øge samarbejdet mellem pårørende og medarbejdere, og samtidig målrette indsatsen for de 98 borgere på adressen. Et projekt med stor grad af involvering af de pårørende. Via en opkvalificering af medarbejdere og pårørende skulle det komme borgerne til glæde og gavn. Undervisningen om demens og socialpædagogisk viden foregik på to niveauer. Parallelt med undervisningen er der arbejdet i praksis og med opbyggelsen af pårørende grupper, en øvelse der fortsat arbejdes med.

dagogik om kreativitet. ”Sundhedspersonalet er vant til at tænke i strukturer, anatomi og dokumentation, så kropslige skavanker vurderes og forsøges kompenseret fx via medicin”, fortæller Hanne Elmhoff og fortsætter, ”For socialpædagogen handler det om helt andre forhold, de ser mere på mennesket og prøver at forstå hende og bliver dermed mere accepterende bl.a. i forhold til den tidsmæssige faktor, så om man fx spiser kl. 12, det betyder ikke noget. De går heller ikke så meget op i, om der er pænt og rent, men i om mennesket har det godt. Det har størsteparten af det sundhedsfaglige personale fanget”.

På centret har det betydet, at den lineære indstilling til jobbet, som prægede personalet tidligere, i højere grad er ændret i retning af en cirkulær tænkning. Livet skal leves, og selvom hjemmet nu er et plejehjem, skal alle fx ikke nødvendigvis spise på samme tid. Den sundhedsfaglige tilgang er derfor blevet krydret med en mere rund og relationsorienteret tilgang inspireret af socialpædagogikken.

For Hanne er det blevet tydeligt, at en mere socialpædagogisk tilgang præges af en langsigtet indsats, der tilpasses mennesket, hvor den sundhedsfaglige tilgang i højere grad er styret af tid og struktur. Men et fagområdes styrke afslører samtidig også dets svaghed, hvor sundhedspersonalet i højere grad skal lære at se mennesket, skal det socialpædagogiske personale arbejde mere med dokumentationen og viden fx i forhold til, at medicin kan være vigtigt for et menneskes almentilstand ikke mindst, fordi borgerne i dag er meget dårligere, når de kommer på plejehjem.

Ti små cyklister...

I forhold til målgruppen, de pårørende, er den tydelige effekt af projektet, at antallet af klager helt er forsvundet. Oplægget var, at de pårørende skulle høres og være mere med. Derfor blev der sendt indbydelser ud om ikke til ti cyklister, så til de pårørende med relation til plejehjemscentret om at deltage i et møde, hvor de kunne træffe andre pårørende og derigennem opbygge et netværk. Det kneb dog gevaldigt med tilmeldingerne, hvorfor de tre møder blev forvandlet til to og senere til et¹. Der var ikke mange pårørende, der ville være med, og dermed ikke den store succes, men det bekræfter Hanne Elmhoff i, hvor hård en proces det er for pårørende at sende deres kære på plejehjem. ”Ikke alle pårørende er som den foredragsholder vi havde ved et arrangement for pårørende og medarbejdere. Ved arrangementet fortalte hun om hendes og ægtefællens liv på hans plejehjem. Hun havde valgt at flytte ind med sin mand, for som hun sagde, nu har vi to hjem. Personalet undrede sig over, at hun kunne finde på at gå rundt i slåbrok eller sove på sofaen. De undrede sig over, at han rodede med en lampe, som sikkert aldrig blev færdig, men det betød ikke så meget, bare han var glad. ”Det er den slags rummelighed, vi skal kunne favne også fremover. De pårørendes interesse er skam til stede, men de orker ikke alt det, vi finder på” fortæller Hanne Elmhoff.

En væsentlig læring for personalet i Ringsted er derfor at bygge videre på relationer, der allerede eksisterer, når de kommer på plejehjemmet, ”måske vi så på den lange bane kan få gang i et netværk for pårørende”, udtaler Hanne Elmhoff, som gerne ser, at en stor andel af de pårørende kommer med i en gruppe, for de

1 Undervisning ved Susanne Rishøj om demens

Hanne Elmboff, projektleder,
www.Nurseyourlife.dk

har behov for at få et sted, hvor de kan støtte og hjælpe hinanden.

På den lange bane

Hvis de forandringer, der er sket i Ringsted, skal fastholdes på den lange bane, er det vigtigt, at man på ledelsesniveau fastholder de mål, der er sat i forhold til den socialpædagogiske tilgang. Her er det primært teamledernes opgave at holde fast i den valgte tilgang i hverdagen. ”Vi har valgt at have en temadag for nye medarbejdere hvert halve år, hvor vi introducerer dem for mål og tilgang, samtidig har vi lavet en lille folder, der introducerer til centrets tilgang” fortæller Hanne og fortsætter, ”men tankpasser modellen, hvor medarbejderne bare får undervisning virker ikke, derfor skal udførelsen ske i praksis, det er vigtigt for os”.

Selvom de nuværende ansatte i centret har fanget pointen, er det vigtigt også at arbejde på den lange bane, derfor arbejder kommunens

uddannelsesansvarlige sammen med uddannelsesinstitutionerne om de erfaringer, Knud Lavard Centret har fra projektet bl.a. om, at en socialpædagogisk tilgang er vigtig også i det sundhedsfaglige arbejde med demente.

Krisens betydning

Krisen kradser, og det betyder, at der ikke er den samme personale-mæssige omsætning som førhen. Samtidig betyder krisen, at der har været meget store besparelser på plejehjemscentret. Ledelsen valgte at foretage de nødvendige økonomiske tiltag, sætte fokus på tilgang og trivsel og samtidig prioritere, at de nødvendige fagkompetencer er til stede, da de første besparelser rundt blev gennemført for tre til fire år siden. Det gik godt og fik stor betydning på stedet. Selvom faglige kompetencer er vigtige, pointerer Hanne Elmboff samtidig, at det ikke kun er de faglige, men også de personlige kompetencer, der er vigtige hos personalet. Derfor vil

man fremadrettet også arbejde med det tværfaglige perspektiv, hvor den enkelte bidrager med det, hun er bedst til, til gensidig berigelse. Når ledelsen sammen med medarbejderne holder fast i de indsigter og arbejdsmetoder projektet har givet medarbejderne, så kan det ikke gå helt galt.

Organisationen

Knud Lavard Centret er opdelt i tre mindre centre, som hver især har tilknyttet en teamleder, en sygeplejerske og en stor andel af social- og sundhedsassistenter, mens den overordnede centerledelse varetages af Henrik Mortensen og en souschef. For at styrke den socialpædagogiske tilgang har man valgt at ansætte to socialpædagoger frem for en.